

Rätt till muntlig prövning

HENRIK JANSSON
REGERINGSRÄTTSS-
SEKRETERARE

PROCESSUELLT

Regeringsrättens beslut den 21 maj 2004 i mål nr 3510-00 (samt ytterligare mål i samma sak)

SAKEN: Fråga om kammarrätt bort pröva överklagande i mål om sjukpenning, i vilket länsrätten förvägrat klaganden muntlig förhandling.

BAKGRUND: Försäkringskassan beslutade att B. inte var berättigad till sjukpenning för en viss period. B. överklagade beslutet hos länsrätten. Han begärde därvid bl.a. att länsrätten skulle hålla muntlig förhandling och återopade vittnesförhör med en biträdande överläkare och en kurator samt förhör med sig själv, allt till styrkande av att hans arbetsförmåga under den aktuella perioden varit helt nedsatt på grund av sjukdom. Länsrätten fann dock att muntlig förhandling var obehövlig och förelade B. att slutföra sin talan. Länsrätten avslag därefter överklagandet. B. överklagade domen hos kammarrätten och yrkade i första hand att målet skulle återförvisas till länsrätten på den grunden att länsrätten underlåtit att hålla muntlig förhandling. För det fall förstahandsyrkandet inte skulle vinna bifall hemställde han om muntlig förhandling i kammarrätten. Kammarrätten fann att muntlig förhandling var obehövlig i frågan om prövningstillstånd och avslag yrkandet härom samt förelade B. att skriftligen slutföra sin talan. Kammarrätten beslutade därefter att inte meddela prövningstillstånd. B. överklagade kammarrättens beslut till Regeringsrätten och yrkade att han skulle beviljas prövningstillstånd i kammarrätten. Han anförde att han borde fått möjlighet att med hjälp av den återopade muntliga bevisningen styrka sin sak.

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET bestred bifall till överklagandet.

REGERINGSRÄTTEN (regeringsråden Lavin, Dexe, Nord, Stävberg) yttrade följande. Enligt 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) meddelas prövningstillstånd i kammarrätten om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (punkt 1), anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit (punkt 2) eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (punkt 3).

Målet rör i sak frågan om B. under perioden den 1 september 1993–22 december 1996 haft rätt till sjukpenning eller närmare huruvida hans besvär i höger hand och arm under den ifrågavarande tidsperioden medfört sådan nedsättning av hans arbetsförmåga som avses i 3 kap. 7 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Under handläggningen i länsrätten yrkade B. att muntlig förhandling med vittnesförhör skulle hållas i målet. Länsrätten fann att muntlig förhandling var obehövlig och förelade B. att senast viss dag slutföra sin talan i målet. Hos kammarrätten och Regeringsrätten har B. hävdat att yrkandet borde ha bifallits av länsrätten.

Enligt 9 § tredje stycket förvaltningsprocesslagen skall muntlig förhandling hållas i länsrätt och kammarrätt om enskild som för talan begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det. Av förarbetena till lagen (prop. 1971:30 Del 2 s. 537) framgår att rätten bör ta stor hänsyn till parts önskemål om muntlig förhandling. Frågan huruvida en muntlig förhandling är obehövlig eller inte bör i första hand bedömas mot bakgrund av den föreliggande utredningen i målet men även andra faktorer kan tillmätas betydelse, t.ex. att målet är mycket viktigt för den enskilde och att han genom förhandlingen kan få en bättre förståelse för innebörden av det blivande avgörandet i målet.

Då rätten till sjukpenning är en sådan civil rättighet som omfattas av artikel 6 i Europakonventionen måste i förevarande fall också beaktas den rätt till domstolsprövning och därmed sammanhängande krav på muntlig förhandling som följer av denna artikel.

En muntlig förhandling med den av B. återopade muntliga bevisningen – vittnesförhör med bl.a. läkare och förhör med sig själv – skulle enligt Regeringsrättens mening gett ett bättre underlag inför länsrättens bedömning av de medicinska frågorna i målet (jfr. Europadomstolens beslut den 26 augusti 2003 i målet Pitkänen mot Sverige). Mot denna bakgrund och då målet måste anses vara mycket viktigt för B. kan muntlig förhandling inte anses ha varit obehövlig. Några särskilda skäl mot att hålla muntlig förhandling har inte framkommit. Regeringsrätten finner därför att kammarrätten enligt 34 a § andra stycket 3 förvaltningsprocesslagen borde ha meddelat prövningstillstånd i målet.

UTGÅNG: Regeringsrätten upphävde det överklagade beslutet och meddelade B. prövningstillstånd för prövning i kammarrätten.

TILLFÄLLIG FÖRÄLDRAPENNING

Regeringsrättens dom den 2 juni 2004 i mål nr 4440 -- 4441-02

SAKEN: Fråga om rätt till tillfällig föräldrapenning för föräldrar till ett dövt barn i samband med deltagande i en kurs i teckenspråk.

BAKGRUND: Makarna J:s son är döv. Försäkringskassan avslag makarnas begäran om tillfällig föräldrapenning under tid för deltagande i en teckenspråkskurs som anordnats av sjukvårdshuvudman och via kurator på pedagogisk hörselvård. Efter överklagande upphävde länsrätten kassans beslut och förklarade envar av makarna J. berättigad till tillfällig föräldrapenning för de perioder de deltog i ifrågavarande teckenspråkskurs. Sedan försäkringskassan överklagat länsrättens dom, upphävde kammarrättens densamma. Riksförsäkringsverket överklagade kammarrättens dom.